טמונה בפרשה

עלון שבועי לעידוד העיון והבקיאות בפרשת השבוע

14 שנת הי"ד

סיון תשפ"ד גיליון 787

נא לא לעיין בגליון בשעת התפילה

פרשת בהעלותך

פנינים

"אלדד ומידד מתנבאים במחנה" - "שהיו מתנבאים משה מת ויהושע מכניס את ישראל לארץ" (רש"י)
רמז נאה לכך מצינו על פי הגמרא (מגילה יח.) המפורסמת: "מילה בסלע שתיקה בתרי". "מילה בסלע", אם משה רבינו היה מדבר לסלע ולא מכהו, אזי "שתיקה בתרי" - אלדד ומידד היו שותקים מנבואתם שהרי משה היה מכניס לארץ. (הגר"א)

"ויהי אנשים אשר היו טמאים לנפש אדם... ויקרבו לפני משה ולפני אהרן"
יש לבאר מדוע קרבו אל משה ואל אהרן דווקא ביחד, וכי לא היה מספיק לגשת בעניין זה למשה לבדו? כתב הסמ"ג, שאותו היום היה ערב פסח שחל בשבת והיה זה היום השביעי לטומאתם. ומן הסתם היה אפשר להזות עליהם ויטהרו לערב, אלא שגזר משה על ההזאה בשבת משום שבות, ולכן באו אליו בטרוניה: שיבטל את גזירתו שהיא דרבנן מפני הקרבת הפסח שהיא דאורייתא. אולם כתוב בגמרא (ע"ז לו.): 'אין בית דין יכול לבטל דברי בית דין חבירו אלא אם כן גדול הימנו בחכמה ובמניין', ו'במניין' הכוונה למניין שנות הדיינים (מפרשים). אהרן היה גדול ממשה במניין ואילו משה היה גדול מאהרן בחכמה, ולכן הטמאים קרבו לפני משה ולפני אהרן כשהיו יחד כדי שיוכלו לבטל את גזירתו של משה. (חתם סופר)

"והעם לא נסע עד האסף מרים"
הגמרא במסכת תענית (כא:) מביאה, שכל זמן שאהל מועד היה נטוי במדבר, אמרה התורה 'וישלחו מן המחנה כל צרוע וכל זב וכו'". אך כשנגללו הפרוכת לקראת הנסיעה, הותרו זבין ומצורעין להיכנס לשם. כמו כן, הגמרא במסכת מנחות (צה) מביאה בשם ר' אליעזר, שמצורעין אינם משתלחים מחוץ למחנה בשעת סילוק המסעות. אם כן, מדוע חיכו בנ"י למרים, הרי יכלו להתחיל בנסיעה ואז היתה יכולה לחזור אל המחנה? ויש לומר: א. כאן היה ציווי מיוחד מאת הקב"ה: "הלא תיכלם שבעת ימים", ומפורש שחל עליה דין מיוחד של בדידות לשבוע, אפילו אם ייסעו בני ישראל. ב. אמנם יכולים מצורעים להיכנס, אך תהליך טהרתם לוקח שבעה ימים שבהם יש צורך במשכן העומד על תילו, ולכן החלו מיד בטהרתה כדי שתוכל לחזור למחנה כמה שיותר מהר בתור טהורה. ג. הייתה צריכה כפרה וזו מתקיימת רק על ידי הסגר מחוץ למחנה. ד. כשנסעו המחנות, לא היה את הלאו האוסר על טמאים מלהיכנס למחנה, אך למצורע ישנו דין נוסף של: "בדד ישב", ומה שנאמר במשנה שהותרו מצורעים להיכנס, היינו אחר שכבר החל תהליך טהרתו (ימי סיפורו). ה. במקרה שיש מסע אזי מותר למצורע להיכנס, אך אם יש חנייה לא נוסעים בשביל להתיר כניסה למצורע. (ע"פ תשובות הקוראים הנכבדים שליט"א ל'שאלה לשולחן שבת' תשפ"ב)

לסדר את הפרשה

לפניכם רשימת נושאי הפרשה בסדר מעורבב, עליכם לסדרם מחדש לפי סדר ההתרחשויות בפרשה. כשתצליחו, תקבלו מהאותיות חלק מפסוק מהפרשה.

א. איסוף השלו, אכילתו ועונשו
א. תנופת הלווים
ד. דיבור אהרן ומרים במשה ועונש מרים
ה. ציווי טהרת הלווים
ה. דברי משה בעת הנסיעה והחניה
ו. ציווי הדלקת המנורה
ו. ציווי אסיפת 70 זקנים
י. פסח במדבר ופסח שני
מ. התנבאות אלדד ומידד
מ. ציווי עשיית חצוצרות כסף
נ. התאוות האספסוף לבשר וירקות
ע. עניין המתאוננים בתבערה
ש. נסיעת וחנית בנ"י ע"פ הענן
ש. סדר נסיעת בנ"י במדבר

"_ _ _ _ _ _ _ _ _ _
_ _ _ _ _ _ _ _"

שאלה לשולחן השבת

"ויצעק משה אל ד' לאמר קל נא רפא נא לה"

כתוב בגמרא (ברכות כד:): 'המשמיע קולו בתפלתו הרי זה מקטני אמנה, המגביה קולו בתפלתו הרי זה מנביאי השקר', וכן פסק הרמב"ם (אהבה פ"ה ה"ט) שאין להגביה קולו בתפילה.
ויש לבאר אם כן, הכיצד צעק משה בתפילתו על רפואת מרים והרי אין נכון להגביה את הקול בשעת התפילה?

מטרת השאלה
הינה לעורר דיון סביב שולחן השבת.
ניתן לשלוח את תשובותיכם למערכת (בצרוף מקורות, אם ישנם) ובל"נ אכתוב מן התשובות בעוד כחודש.

למען תספר בשבוע הספר!

ניתן להשיג ב"מקרא" הוצאה לאור, ובטלפון: 052-7665775

ישנו ביקוש רב בבתי כנסת ברחבי הארץ לקבל את העלון לקהילתם.
זו ההזדמנות שלכם לזכות בהפצת תורה!
השתתפו באמצעות העברה לבנק לאומי (10) סניף 905 חשבון 5055271 ע"ש 'ביין'.

חדש! ניתן להזמין חוברות של חומש בודד מתוך הספר כמזכרת מאירועים

אגודת ביין • ליקוטים • הגיגים • לקוטים • אוהל-יהודה • מקור מים חיים • yeda@ecklyi.org | מלא בכבוד שמים ומקדש מלך

בס"ד

חידון א' ת'

התשובה לכל שאלה **מתחילה** באות המופיעה בתחילת השורה

א. יש להקריב את הפסח בתאריך ___ בניסן
ב. העם ___ באזני השי"ת לאמר: "מי יאכילנו ___"
ג. גם הוא מקריב, קרבן פסח באביב
ד. מחנהו היה מאסף לכל המחנות
ה. כשבנ"י נפרדו מיתרו נסעו משם דרך שלושת ימים
ו. "קומה ד' ___ אויבך ___ מנשאיך מפניך"
ז. בדגל מחנה יהודה היו יהודה, יששכר ו:
ח. בטהרת הלוים היזו עליהם 'מי ___'
ט. אחד מהחייבים בפסח שני: מי שהיה _ לנפש
י. "עד ___ עד פרחה מקשה היא"
כ. עונשו של המבטל קרבן פסח במזיד
ל. אהרן הניף אותם תנופה
מ. מאכלם של בני ישראל במדבר
נ. כך משה התפלל על מרים: "קל ___ רפא ___ לה"
ס. בנ"י שטחו את השלו: "___ למחנה"
ע. השי"ת ירד בעמוד של ___ועמד בפתח האהל
פ. אהרן הכהן הביא שניים כאלו לקרבן
צ. עונשה של מרים הנביאה על שדיברה במשה
ק. אחד מן המאכלים שבני ישראל התגעגעו אליהם
ר. העם טחנו את המן ב-
ש. אחד מן המאכלים שבני ישראל התגעגעו אליהם
ת. אחת כזו הורתה על היאספות הנשיאים

חידון א' ת' הפוך

התשובה לכל שאלה **מסתיימת** באות המופיעה בתחילת השורה

א. השי"ת אמר שיאכלו בשר חודש עד שיהיה להם ל-
ב. שם נוסף ליתרו
ג. גם לטעמו, בני ישראל כמהו
ד. שניים שהתנבאו במחנה, על מותו של משה
ה. כמה נרות מדליק הכהן במנורת המשכן?
ו. עוף מאכל
ז. 'ויפריח' - (ע"פ רש"י)
ח. נחה על שבעים הזקנים שהתנבאו
ט. "הצאן ובקר ___ להם"
י. "ואיך לא יראתם מלדבר ב___ במשה"
ך. בני ישראל נצטוו ___ את ידיהם על הלויים
ל. המן ירד על גבי ה___
ם. מילה נרדפת ל'ערימות'
ן. המדבר בו שכן הענן אחרי המסע ממדבר סיני
ס. כלי ששימש להכנת המנורה (ע"פ רש"י)
ע. "ויהי ___ הארון ויאמר משה"
ף. הם התאוו תאווה בתוך בני ישראל
ץ. הנער ___ לספר למשה אודות אלדד ומידד
ק. "ואביה ___ ___ בפניה הלא תכלם שבעה ימים"
ר. גם מקרבן פסח שני אסור להשאיר עד ה___
ש. בערה בקצה המחנה
ת. כלי נגינה שהצטווה משה לעשותם

כתרגומו

רבי פרשה ודיא דשרי"ה מילה מתרגום אונקלוס שנכנסה לשדרית של דמנו.

"**והעבירו תער**" (ח,ז) = "**מספר**". המילה העברית 'מספריים' המתארת שתי סכינים מחוברות.

מן המדרש

עשה לך (חצצרות), משלך. עשה לך, לך אתה עושה ואין אתה עושה לאחר, אתה משתמש בהן ואין אחר משתמש בהן. תדע לך, שהרי יהושע תלמידו של משה לא נשתמש בהן אלא בשופרות. שכתוב: "וירע העם ויתקעו בשופרות", מלמד, שאפילו יהושע תלמידו לא נשתמש בהן. ולא תאמר, יהושע בלבד, אלא משה רבינו עצמו עד שהוא בחיים, נגנזו... הוי: "עשה לך שתי חצוצרות", לך אתה עושה ואין אתה משתמש בהן כל ימי חייך. דבר אחר, עשה לך, אתה משתמש בהן שאתה מלך, ואין אחר משתמש בהן אלא דוד המלך, שנאמר: "והשיר משורר והחצוצרות מחצרים". אמרו רז"ל, אף החצוצרות שהיו במקדש, נגנזו. אבל דוד, היה משתמש בכינור, שנאמר: "עורה כבודי, עורה הנבל וכינור". אמר רבי שמעון חסידא, כינור היה תלוי מעל מיטתו של דוד. כיון שהגיע חצות לילה, רוח צפונית מנשבת בו ומנגן מאליו. מיד היה עומד דוד וכל תלמידיו והיו עוסקים בתורה, והיו יגעים ומנדדים שינה מעיניהם והוגים בתורה עד עמוד השחר. לפיכך אמר דוד, "עורה כבודי, עורה הנבל וכנור, אעירה שחר". דרך השחר להיות מעורר בני האדם, אבל אני מעורר את השחר. דבר אחר, עורה כבודי. מהו כבודי. מפני כבוד יוצרי. שהיה יצרו אומר לו: "דוד, הלוא אתה מלך. דרך המלכים לישון עד שלוש שעות ביום, ולמה אתה קם בחצות לילה". והיה אומר לו: "עורה כבודי. אין כבודך לפני כבוד יוצרך כלום, "חצות לילה אקום להודות לך"." אמר דוד: "חייב אני לעמוד בחצות הלילה ולקלסך על פלאות שעשית עם זקנתי (רות) בחצי הלילה". (ע"פ מדרש תנחומא)

מילה בפרשה

תכינו בחמלה מזון,
למנוע מאיבר רזון,
ירגע אם כן, מכעסו,
ויבדוק לאן הן טסו.

המונח המבוקש הינו מילה בת 3 אותיות המופיעה בפרשה. אשר כל שורה בחידה רומזת להקשר שונה שלה. (יתכן כתיב חסר וחילופי אותיות בעלי הגיה דומה)

התשובה תתפרסם אי"ה בגליון הבא

ידיעות אחרונות
ת"ל • יום • רביעי • תשע"ז • תל אביב, יהודה הלוי 37 • אחוזת בית, רעננה • yeda@yedioth.org | יום שני, בשעה 15:00 • 27

בס"ד

ושפני טמוני חול

"פה גדול ופה קטן, אחד מקדים והשני מאחר, לאחד מהם אחד ולאחד מהם שניים" - למה הכוונה?

* * * *

"קח את הלוים מתוך בני ישראל"

רמז נאה ע"פ פסוק זה, אם ניקח את האותיות האמצעיות מתוך כל שמות האותיות של המילה ישראל, דהיינו: יוד, שין, ריש, אלף, למד - נקבל: לויים.

* * * *

"אל נא רפא נא לה"

משה רבינו התפלל על רפואת מרים אחותו: "אל נא רפא נא לה" ויש לבאר מדוע לא הזכיר את שמה בתפילתו, שהרי נהוג צריך להזכיר בתפילה על חולה שלא בפניו את שמו ואת שם אמו. אלא, שהמילים 'רפא נא' רומזות למילים 'מרים ויוכבד' בגימטריא, דהיינו ש'רפא נא' ו'מרים יוכבד' בעלי גימטריא זהה (332). (דגל מחנה אפרים)

שעשועי דאורייתא

"מעשה המנרה מקשה זהב"

היכן עוד בתורה נאמר שעל דבר 'מקשה'? (2)

* * * *

מצאו נא בפרשה:

1. פסוק אחד שמוזכר בו שם ד' ארבע פעמים.
2. פסוק שמופיע בו המילים 'בני ישראל' 5 פעמים.
3. שלוש מילים רצופות שמסתיימות באות א'. (2 תשובות)
4. את האות מ' המופיעה 3 פעמים ברציפות. (לא באותה מילה)
5. את האות ב' המופיעה 3 פעמים ברציפות. (לא באותה מילה)
6. פסוק שהאות ט' מופיעה בו חמש פעמים.

שגיאות מי יבין

לפניכם פסוק מן הפרשה שנפל בו שיבוש, התשכילו להבין מהו?

1. **"והניף אהרן את הלוים תנופה לפני ד' מאת בני ישראל והיו לעבד את עבדת המשכן"**
2. **"ובנחה יאמר קומה ד' רבבות אלפי ישראל"**

תשובות

ושפני טמוני חול - תשובה לגיליון קודם: - איך יתכן שיש כהנים כשרים בבית הכנסת, ולמרות זאת צריכים לעלות ישראל ראשון לתורה? - בעיר שכולה כהנים ויש שם רק ישראל אחד. (או"ח קל"ה י"ב) **לסדר את הפרשה** - "והאיש משה ענו מאד". **חידון א' ת'** - ארבעה עשר, בכה בשר, גר, דן, הר סיני, ויפוצו וינוסו, זבולון, חטאת, טמא, ירכה, כרת, לווים, מן, נא, סביב, ענן, פרים, צרעת, קישואים, ריחיים, שומים, תקיעה. **חידון א' ת' הפוך** - זרא, חובב, דג, אלדד ומידד, שבעה, שלו, ויגז, רוח, ישחט, עבדי, לסמוך, טל, חמרים, פארן, קורנס, בנסוע, אספסוף, רץ, ירוק ירק, בוקר, אש, חצוצרות. **שעשועי דאורייתא** - הכרובים עם הכפורת והחצצרות בפרשתנו. 1. "על פי ד' יחנו ועל פי ד' יסעו את משמרת ד' שמרו על פי ד' ביד משה". 2. "ואתנה את הלוים נתנים לאהרן ולבניו מתוך בני ישראל לעבד את עבדת בני ישראל באהל מועד ולכפר על בני ישראל ולא יהיה בבני ישראל נגף בגשת בני ישראל אל הקדש". 3. "יבוא לצבא צבא", "נא רפא נא". 4. "למסעיהם ממדבר". 5. "לחבב בן". 6. "שטו העם ולקטו וטחנו ברחים או דכו במדכה ובשלו בפרור ועשו אתו עגות והיה טעמו כטעם לשד השמן". **מילה בפרשה נשא** - תחש. "אם תמהר אל החוץ" תמהר=תחוש, ותרגיש מבולבל ולחוץ" - תרגיש = תחוש, "כאחיו של השוחט" - שוחט הוא 'טבח' ולתחש בן ראומה ונחור היה אח בשם טבח, "חיה המזכירה פרוכת" - ה'תחש' המקראית הייתה חיה ויש מפרשים שהייתה ססגונית (כפרוכת אולי). **טמונות בפרשה** - 1. "זקני העם ושוטריו" (יא,טז) 2. מיקשת אבטיחים - "מיקשה" (י,ב) (ח,ד) ו-"האבטיחים" (יא,ה) 3. "הבשר עודנו בין שיניהם" (יב,לג) 4. פתיחת ההיכל - "ויהי בנסע וכו'" (י,לה) 5. 'בדולח. שם אבן טובה קריסט"ל' (רש"י יא,ז) 6. "ויהי בנסוע הארון" (י,לה) 7. "השומים" (יא,ה),"לשום את משא העם הזה" (יא,יא) 8. 'מנמיך את הגבוה ומגביה את הנמוך' (רש"י י,לד) 9. חסה - "על מצות ומררים" (ט,יב) 10. "כשלג" (יב,י) 11. 'עשה לו סימניות' (רש"י י,לה) 12. "כאשר ישא האומן את היונק" (יא,יב) 13. "ולא בחידות" (יב,ח) 14. "והיית לנו לעיניים" (י,לא) 15. "והמה בכתובים" (יא,כו) **טמונות בהפטרה** - 1. "הכהן הגדול" (ג,א) 2. "אוד מוצל מאש" (ג,ב) 3. "עבדי צמח" (ג,ח) 4. "עומד על ימינו" (ג,א) **שאלה לל"ג בעומר** - שאלנו: רבים נוהגים לומר בטרם יספרו ספירת העומר את הנוסח המודפס בסידורים: לשם ייחוד וכו'. ויש לבאר הכיצד אומרים: 'לקיים מצוות עשה של ספירת העומר', הלא יש מחלוקת האם ספירת העומר בימינו היא מדאורייתא או מדרבנן, ורוב הראשונים (ובכללם התוס' והר"ן) פסקו שזו מצווה דרבנן? כמה מעיקרי התשובות שהתקבלו במערכת: 1. אולי תקנת חכמים במצות ספירת העומר היא שיעשה מדרבנן **כמו** שכתוב בתורה. ועדיין צ"ע הנוסח לקיים מצות עשה. 2. אכן יש שכתבו לשנות את הנוסח. 3. אומרים נוסח זה רק על הצד שזו מצוה דאורייתא. 4. בלילה הראשון אומרים נוסח זה כיון שאולי יבנה מיד המקדש ויהיה דאורייתא, וכיון שנתקן לשון זו השאירוהו.

ניתן להשיג את העלון:

במייל: ע"י שליחת מייל בקשה אל: temunabaparashah@gmail.com - מלמדים, תלמודי תורה ובתי ספר - נא ציינו זאת.

ב: 'לדעת', 'אידישער וינקל' (באידיש) ו'דרשו'.

בירושלים: בחנות 'פיצוחי בית ישראל' רח' בית ישראל 1, ובמערכת.

© כל הזכויות שמורות לאהרן ביין.

ניתן לשלוח תגובות, רעיונות והערות למערכת:
קופמן 17, ירושלים
temunabaparashah@gmail.com

העלון מגיע מדי שבוע לעשרות אלפי משפחות וילדים, המשתמשים בו ללימוד משותף סביב שולחן השבת.
מעוניינים להקדיש את העלון לכל מטרה? צרו קשר עם המערכת, או טלפנו: 052-766-5775

בס"ד

טמונות בפרשה

זהו חידון משעשע מתמונות הרומזות על פסוקים ומושגים מהפרשה ומפירוש רש"י.
(תוכלו למצוא תשובות במדור 'תשובות')
אדגיש, כי אין הכוונה להמחיש את הפסוקים כלל, אלא רק בדרך רמז וכפל לשון. (מומלץ לציין זאת לילדים)
אשמח לקבל רעיונות, חיזוקים והערות: temunabaparashah@gmail.com
כמו"כ להצטרפות לרשימת התפוצה ולהקדשות ניתן לשלוח בקשה למייל הנ"ל.

מקרא רמת קושי: רגיל קשה

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11
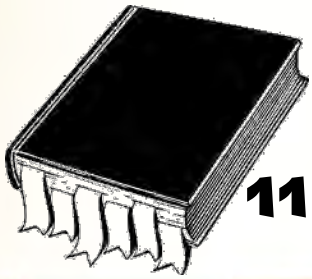

12

13

14

15

מחשבה טובה

התשובה לטמונה זו
תתפרסם בע"ה בגיליון הבא

תשובה לגיליון הקודם
"וכתב את האלות האלה הכהן בספר" (ה,כג)

טמונות בהפטרה

הפטרת בהעלותך "רני ושמחי" (זכריה ב' יד' – ד' ז')

1

2

3

4

© כל הזכויות שמורות לאהרן בייץ.

עדיין ניתן לרכוש את משחק ה'חדר בריחה' המבוקש!
חידות ומשימות לכל הגילאים לחוויה משפחתית מושלמת! - לפרטים ולהזמנות: 052-766-5775